

**ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ НОВИХ ВАГІНАЛЬНИХ
ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ ТА СУПОЗИТОРІЇВ З ЕСТРІОЛОМ
НА КОГНІТИВНІ ФУНКЦІЇ ОВАРІЕКТОМОВАНИХ ЩУРІВ**

Г. В. Зайченко, О. С. Сініцина, І. М. Риженко,

В. Ф. Осташко, Д. В. Литкін

Кафедра клінічної фармакології

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації НФаУ, м. Харків

clinpharmacol_ipksph@nuph.edu.ua

Вступ. За даними ВООЗ приблизно третину свого життя кожна жінка знаходиться в менопаузальному періоді, а видалення придатків матки є доволі частою операцією в гінекології. У жінок зі штучною і природною менопаузою клінічні прояви змін функції гіпоталамічної системи часто включають порушення когнітивних функцій, що призводить до значного погіршення якості життя. Здатність замісної гормонотерапії надавати профілактичну і лікувальну дію при когнітивних розладах у жінок в період клімактерія має переконливі докази.

У зв'язку з зростанням кількості протипоказань до замісної гормонотерапії все частіше привертають до себе увагу естрогеноподібні речовини рослинного походження. Активний компонент хмелю – 8-пренілнарінгенін (8-PN) вважається одним з найпотужніших відомих на сьогоднішній день фітоестрогенів, тому препарати хмелю мають значну перспективу застосування у профілактиці та лікуванні патологічних станів, що виникають при штучній і природній менопаузі.

Методи дослідження. Об'єктом дослідження були обрані оваріектомовані щури-самки яким, інтравагінально щоденно протягом 28 днів вводили: гель комбінованого складу з екстрактом шишок хмелю 0,06 мг/кг (у перерахунку на спиртовий екстракт шишок хмелю) та супозиторії, що містять естріол 0,03 мг/кг. Оцінку когнітивних функцій у тварин виконували із застосуванням психофармакологічного тесту «екстраполяційне позбавлення». Самки щурів помі-

щалися у камеру для тестування з водою кімнатної температури з наступним оцінюванням часу виконання завдання (max 180 с).

Результати досліджень. Оцінка даних дослідження показала, що в групі оваріектомованих самок, яких не лікували, час на виконання завдання збільшився в 1,7 рази, впоралося із завданням тільки 33% тварин, що свідчить про серйозні когнітивні порушення у них після оваріоектомії. У хибнооперованих тварин результати отримані в ході тесту дещо відрізнялися від даних у групі здорових тварин, але, дані цих двох груп не мали статистично значущої різниці. Можливо, стрес перенесеного хірургічного втручання викликав незначні когнітивні зміни, які проявилися в збільшенні на 25 с часу витраченого на вирішення завдання і зменшення на 17% кількості тварин, що впоралися із завданням. Курсова терапія тварин естріолом допомагала відновити когнітивні функції у кастрованих самок щурів, що виражалося у відсутності достовірних відмінностей між результатами тварин у референтній групі і групами хибнооперованих та інтактних тварин. Час рішення завдання тваринами, яких лікували гелем з екстрактом шишок хмелю, достовірно збільшився на 57 с у порівнянні з неоперованими тваринами, проте, з групою хибнооперованих тварин достовірних відмінностей не виявлено. Відсоток тварин, що впоралися з завданням статистично не відрізнявся і від даних у групі хибнооперованих тварин, але з групою інтактних тварин статистичні відмінності склали 33%. Обидва показники в даній групі також статистично не відрізнялися від ідентичних показників у групі контрольної патології.

Висновки: 1. Найбільш виражений ефект на відновлення когнітивних функцій виявляв естріол при вагінальному введенні дозою 0,03 мг/кг. 2. Лікувальний ефект, спрямований на ліквідацію когнітивних порушень при застосуванні гелю з екстрактом шишок хмелю 0,06 мг/кг був позитивним, але достовірно нижчим, ніж у референтного препарату. 3. Гель з екстрактом шишок хмелю може бути застосований в профілактиці та терапії когнітивних порушень у жінок зі штучною і природною менопаузою, особливо при протипоказах до застосування препаратів замісної гормонотерапії, що містять естрогени.